

ПРОЕКТНОТО ОБУЧЕНИЕ КАТО ИНОВАЦИОНЕН МЕТОД В ПРОФЕСИОНАЛНАТА ПОДГОТОВКА ПО ИКОНОМИЧЕСКИТЕ ДИСЦИПЛИНИ

Пенка Тодорова
Търговска гимназия – Бургас

Резюме. Новите изисквания на обществото към подготовката на младите хора налагат промените в образователния процес. Важен път за това е използването на информационно-комуникационни технологии, съчетано с проектно обучение. Целта на изследването е да представи ефективността от иновационните проекти на Търговска гимназия – Бургас, по икономическите предмети от гледна точка, която е различна от традиционните гледни точки за оценки на образованието и неговата връзка с икономиката. Проектите се използват като метод и средство за обучение и самообучение за повишаване на качеството и ефективността на усвояване на знания, но не може да се отрече безспорният им принос за оценяване на знанията и уменията на учениците от по-високите таксономични равнища. Проектното обучение е тясно обвързано с конструктивисткия модел за учене и преподаване, а също и практически подпомага реализацията на концепциите за саморегулираното и трансформиращото учене. Проектното обучение е част от структурата на знанието, което всеки ученик натрупва. Чрез него той се мотивира и се включва в собственото си обучение.

Keywords: innovative projects, information technologies, project training

В тази връзка най-близко до възможностите на информационните технологии е теорията за конструктивизма (изграждане на механизми за мислене) и теорията за „учене чрез правене“ (проектно обучение). Чрез тях и с помощта на огромен брой задачи, дейности и физически преживявания се усвоява и осмисля необходимото учебно съдържание. Като се отчита понижаващата се мотивация на учениците, използването на компютри в обучението по икономика цели повишаване на интереса към тази учебна дисциплина. Използването на информационните технологии в обучението по икономика позволява да се постигне по-добро усвояване на уменията в учебния процес и по-доброто му управление. Освен това дава възможност и за привличане на учениците като партньори в урочната работа.

Новите условия изискват ново образование и обучение. Необходимо е учителят да отстъпи от познатата водеща позиция на недвусмислен авторитет към тази на подпомагащ консултант, чиято цел е да направлява обучаемия сам да достигне до желаните резултати на дадения етап. От пасивни слушатели, които приемат безкритично учебния материал, учениците, от своя страна, да се превършат в активно пресъздаващи и творчески представящи се личности, интерпретиращи необходимата информация.

За съвременния учител вече не е достатъчно да използва знанията си само по педагогическите и психологическите науки, а и знанията по информатика, информационни технологии, педагогическо моделиране, програмиране. За съвременния български учител е необходимо да притежава компютърна култура в определена степен, която изисква нов начин на мислене и търсене на нови стратегии, технологии и педагогически техники на преподаване. Това е качествено ново предизвикателство, за което е важно учителят да бъде подпомогнат и мотивиран.

Целта на изследването е да представи ефективността от иновационните проекти на ТГ – Бургас, по икономическите дисциплини от гледна точка, която е различна от традиционните гледни точки за оценки на образованието и неговата връзка с икономиката. Осъществяването на целта изисква решаването на следните основни задачи:

1. Да се установят източниците на информация и методология за осъществяване на изследванията и разработване на проектите, свързани със съвременните подходи в образованието, основани на проектно базираното, практическо и проблемно ориентираното обучение.

2. Да се проучат ползваните от ТГ – Бургас, съвременни образователни методи, които се основават на опита на австрийската образователна система, позната от 1996 г.

3. Да се направи сравнителен анализ на традиционното обучение с проектно обучение.

4. Да се разработи подходящ инструментариум за провеждане на изследването.

Обект на настоящото изследване е процесът на проектно обучение да докаже своето предимство и да се приобщи към европейските образователни програми, работещи по проекти.

Предмет на изследването са резултатите от проектно обучение и умение на учениците да прилагат знанията си в практиката в реалните фирми.

Значение на проектно обучение като иновативен метод

Тези и други опити за дефиниция насочват към възможностите на проектно обучение за постигане на важни съвременни образователни цели – активно придобиване на знания, обвързване на учебното съдържание с практиката на хората, учене в житейски контекст, учене чрез сътрудничество:

1. Стимулира се изграждането на значими за обществото и личността когнитивни и метакогнитивни умения: пренос на наученото в нови ситуации, творческо мислене, критично мислене, планиране на дейността, анализ на извършеното, рефлексия.

2. Най-често проектите се използват като метод и средство за обучение и самообучение за повишаване на качеството и ефективността на усвояване на знания, но не може да се отрече безспорният им принос за оценяване на знанията и уменията на учениците от по-високите таксономични равнища. Проектното обучение е тясно обвързано с конструктивисткия модел за учене и преподаване, а също и практически подпомага реализацията на концепциите за саморегулираното и трансформиращото учене. Проектното обучение е част от структурата на знанието, което всеки ученик натрупва. Чрез него той се мотивира и се включва в собственото си обучение.

3. Проектният метод е един от пътищата, чрез който можем да превърнем училището в желана за ученика територия. Учещите се разширяват познанията си по конкретна проектна тема, но освен това развиват някои свои личностни качества от социално значение. Предпоставка за това е работата в екип, където ученикът се учи да излага аргументите си, да отстоява позицията си, но също така да бъде толерантен, като изслушва партньора до себе си. Проектната работа изисква инициативност, точно планиране на действията и добра организация. В нея могат да се включат всички ученици, дори и пасивните в час, което ще доведе до повишаване на мотивацията за работа, интелектуално любопитство, емпатичност и психическо здраве.

Оценяването на проектите се явява сложна и трудна задача, защото е необходимо да се оценяват не само придобитите знания, но и различните умения. Трябва да има достатъчно обективни критерии, които, от една страна, да поставят някакви стандарти, а от друга – да не ограничават творческата свобода на учениците. Възможността за реализиране на проектното обучение като иновационен метод в професионалното обучение по икономически предмети вече е традиция. Проектното обучение в Търговска гимназия – Бургас, се използва с необходимата задълбоченост и сложност и дава нужната подготовка на учениците, след като завършат дванадесети клас, да се реализират в работката на проекти пълноценно и успешно. Така че може да се каже, че се възвръща инвестицията в обучението много бързо.

В проектното обучение се постига надграждане на съвременния светоглед върху основите на конструктивни идеи, ценности и непосредствени житейски приоритети и при уважаване на различията. А това може да се постигне най-сполучливо чрез приобщаването ни към обширна и либерална интердисциплинарна структура – каквато до този момент не е създадена, поне у нас, но за чието събъждане е вдъхновяващо да работим. Тя ще осведомява и обучава, без да догматизира, и ще насърчава не само към съобразяване с принципите

с широк спектър на приложение, но и към индивидуален подход навсякъде, където унифицираните предписания са неуместни. Проектното обучение ще се стреми, като щади човека от претоварване с информационен баласт, да го обогати с ред необходими знания и умения (някои от които все още се подценяват). Считам, че проектното обучение би могло да се развива като метаинформационен, изследователски и обучаващ проект, който не само че с нищо не накърнява свободата на всички имащи връзка с него организации, но и като се ползва от знанията и опита им, съответно ги подпомага с информация, предложения и специалисти, които ние възпитаваме и обучаваме в професионалното училище.

PROJECT TRAINING AS AN INNOVATION METHOD FOR VOCATIONAL TRAINING IN ECONOMY SUBJECTS

Abstract. Higher standards in society regarding training of young people, require refinement of education methodology. Key aspects of this process are involving new information technologies and project training.

The survey presents efficiency and effectiveness of innovative projects at the Bourgas Trade High School, regarding economical subjects

✉ **Mrs. Penka Todorova**
Bourgas Trade High School
1, G. Shagunov Str.
Bourgas, Bulgaria
E-mail: tg_director@abv.bg